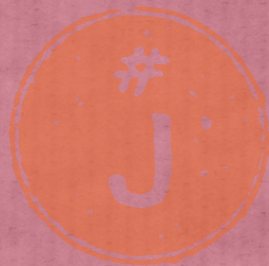

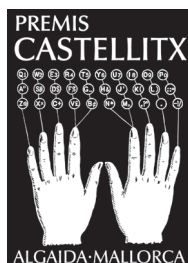
Francesc Timoner Villalonga

Les festes de la Mare de Déu d'Agost

Rosa d'Or de Poesia Popular (Glosat)
Certamen Literari de Castellitx

ALGAIDA, 1975

Col·lecció Binària · Premis Castellitx · PC1975-G-R-0053-0035

© del text: Damià Timoner Villalonga

© de l'edició: Ajuntament d'Algaida, 2013

Coberta, maquetació i disseny de la col·lecció: Bartomeu Salas Mascaró

Coordinació editorial: Bartomeu Salas Mascaró

Ajuntament d'Algaida

C/ del Rei, 6 · 07210 Algaida (Illes Balears)

Tel.: 971 12 50 76 · 971 66 56 79

ajuntament@ajalgaida.net

premiscastellitx@ajalgaida.net

biblioteca@ajalgaida.net

www.ajalgaida.net

Queden totalment prohibides, sense l'autorització per escrit dels titulars del copyright, qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació, total o parcial, d'aquesta obra.

Francesc Timoner Villalonga

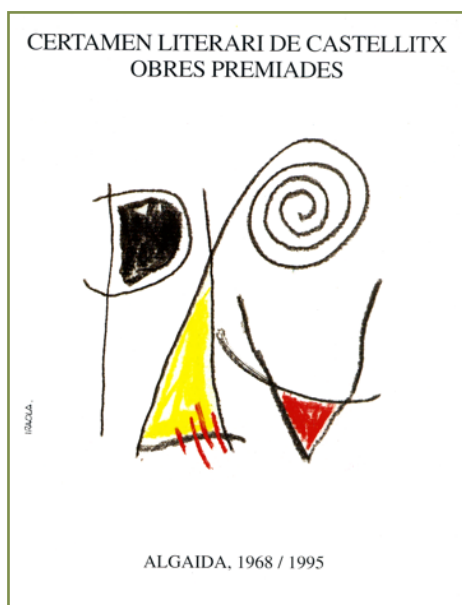
Les festes de la Mare de Déu d'Agost

Rosa d'Or de Poesia Popular (Glosat)
Certamen Literari de Castellitx

ALGAIDA, 1975

L'any 1975 el Certamen Literari es convocà sota la denominació *VIII Certamen de Poesia i Prosa i el VI Concurs de Poesia Popular (Glosats) en honor de Nostra Dona Santa Maria de la Pau de Castellitx*. Es presentaren un total de quaranta-un treballs que valoraren els jurats Guillem Colom Ferrà, Josep Maria Llompart de la Penya, Josep Melià Pericàs, Miquel Àngel Riera, Gabriel Janer Manila i Gabriel Oliver Oliver.

El glosat *Les festes de la Mare de Déu d'Agost* de Francesc Timoner Villalonga fou publicada per primera vegada al recull *Certamen Literari de Castellitx. Obres premiades 1968/1995* (Algaida: Ajuntament d'Algaida, 1995).

La il·lustració de la coberta del volum que recull les obres guardonades als Premis Castellitx entre el 1968 i el 1995 és de Paco Iraola.

Les festes de la Mare de Déu d'Agost

I

«Sineu, vila la primera».
Ho és? Ho serà?... Ho era!

Vuit dies abans de festes,
a toc de Vespres, xalestes
les campanes, ja en faran
l'anunci, i repicaran,
comunicant l'alegria
als grans i a la minyonia.

Del campanar al capdamunt
pal i corda tot a punt:
l'aire engronsa la bandera,
bona senyal, missatgera
de nostra festa de marca
per tota aquella comarca.

Completes el dia abans:
Un estol de capellans,

tot cantant amb unció,
en devota processó
porten la Mare de Déu
en el llit, dormidor seu.
Enrevolten les voreres
floquillers i alfabagueres:
i en els quatre cornalons
(vistosos centurions)
quatre bellveures hi ha
que valen ulls per mirar.

Festes de la pagesia
si no es sent la xeremia,
el flabiol i el tambor,
no tenen gust d'avior!
Per això, de bon matí
Fora son! Fora dormir!
van dient als sineuers
els típics xeremiers.

A l'església, altar fumat,
sermó de pinyol vermell;
bon repòs i bon remei
als qui enguany han traspasat!
Vénguen bones repicades
les parets endomassades,
els salomons, tots encesos:
els cantadors més entesos
canten la missa assajada,
un pic i una altra vegada,
perquè ningú hi hagi així
que hi pugui tenir de dir.
L'orgue pareix que fa el tro:
(Ai, si no manxava jo!

LES FESTES DE LA MARE DE DÉU D'AGOST

el bategot tu faries
i, bona nit melodies,
si no brollàs la suor
d'aquest pobre manxador!)

El batle se sent el paper
que a ell ara li toca fer:
i tot posat, vara en mà
a l'Oferta ja se'n va:
i els regidors a darrera
li segueixen la carrera.
Amb gran satisfacció
de l'atent senyor rector
cada un a dins el «plat»
la seva almoina ha posat.
(Déu vulla no sia curta,
que n'hi hagi per la murta,
pel sermó, llum i la resta:
que si no ¿d'on pac la festa?)

Després de l'Ajuntament
a «fer tec» passa la gent:
Això, sí: tothom que hi va
se'n durà i podrà ensumar
d'alfabeguera un brotet
que l'obrer o escolanet
li donarà agraït.
(Prova d'estimació
¿no li regala a l'«amor»
l'enamorat, una flor
que ella es posa sobre el cor?)

Al mig dia corregudes
sempre del món n'hi ha hagudes:

i en el «CÓS» se'n va la gent
no fent cas del sol batent
ni tampoc de la mala hora:
Tanta sort que no és enfora!
De carros veureu fileres
per davall de les figueres
i els qui tenen més fortuna
poden ocupar «tribuna».

...A les dues! A les tres!
hala mem qui primer hi és!
Guanyarà al seu guerrer,
aquell que arribi primer!
Si el que corre és de Sineu
el premi se farà seu
si no veu el gep als altres
i ells li veuen el seu!

El pollastre el se'n durà
aquell que cavalcarà
el poltre o cavall millor
de qualque possessió.
La del «Quintos» és sonada;
mai ningú l'ha protestada:
tant beu el qui fa primer
com el que arriba darrer.

II

Una dona devertida
que ja no pot esser dida
entre fortes mamballetes
i picants «mermuladetes»

LES FESTES DE LA MARE DE DÉU D'AGOST

el davantal guanyarà:
Bon cotri! Ben bé em caurà

Les allotes sineueres
en ramell com les cireres
surten per enamorar
tothom qui les mirarà.
(D'externes també en vendran
que ses xarxes estendran).
Endemés de la finura
de sa pell, i la figura
elegant del seu cosset
lluiran el giponet,
botonada, rebosillo;
el ventall, i el cordoncillo
el blanc volant; cadenetes,
arracades, i agulletes
i... ai! madona Maria!
uns ulls amb més picardia!
que travessen les parets,
i als homos no deixen freds!

A les festes de Sineu,
no hi pot mancar l'aigua amb neu,
més dolça que mel de bresca,
que gela les dents de fresca

—Avellanes torradetes!
No les tastau al·lotetes?
—Jovenets, hala pagau:
venga els doblers, au, au, au!
—Polleta para la mà
que aquest jove pagarà
el torró fort, i els confits

pels teus germanets petits!
—Allotes i jovencells!
(a bracet elles amb ells,
renouers com l'alegria)
i que de bé vos cauria
un trosset de torró!
Augmentaríeu l'amor
i mai no s'acabaria!

—Paga Pep. Pren-lo, Maria!

És ben garrida i currota
i el novii li fa xacota
a la qui ven cacauets:
—Mira, belitre, que ho ets!
s'allota, gelosa, diu.
Ell la se mira i li riu:
—Tampoc no hi ha tant per tant
per mirar qui tens davant!
—Per agut,
te regal el mig almud!

El jove que és primcernut
ja pot trabucar l'almud,
si du forta sa quimera,
de fer ballar «sa primera».

A damunt el cadafal,
alçat en el «Mercadal»
a la Plaça a al Fossar
la Música toca ja.
Si és la del Regiment
l'aplaudirà fort la gent:
si és la «Misericordi»

LES FESTES DE LA MARE DE DÉU D'AGOST

(permeteu-me la recordi):
Era un goig! Aquells ninets,
tan etxerevits i nets:
formats com els soldadets:
tocaven just angelets:
Allò els era consol
al seu misteri de dol!

I da-li, boleros, jotes,
el copeo... Quatre gotes!
Ni elles de ballar-los
ni els músics de tocar-los
se cansaven:
i dansaven,
tot fent bots i cabrioles!
Ni que fossin corrioles
d'un pou que no paràs mai:
No en tenien d'aturall!

Els focs artificials
s'encenen ja en els pals:
coets troners, i rodelles,
coets sense tro «femelles»;
sempentes, giscos, ais, crits,
dels mes grans i mes petits!

Un vellet de setanta anys,
recordant llunyans antany,
llagimeja d'alegria
recordant que amb na Maria
fa estona, l'any de la neu
per la festa de Sineu
va provar el primer ballet
essent encara al·lotet!

.....

Per folgar i matar penes
no es necessiten «Verbenes»
amb sons i balls forasters,
que a més de fer fugissers
els doblers i la virtut
no porten vera alegria
a la sana pagesia.

.....

Verge de l'Assumpció,
vos prec amb devoció
volgueu beneir el meu Poble
Vila antiga Vila noble.

Oh Verge Mare de Déu
que la Vila de Sineu
sia sempre «la Primera»
com ho fou en temps d'enrere!